Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci
predsedníčka

11.11.2025

Vážený pán Johan Van Overtveldt
predseda
Výbor pre rozpočet
BRUSEL

Vec: Stanovisko k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, na základe žiadosti Švédska – EGF/2025/003 SE/Northvolt (2025/0326(BUD))

Vážený pán predseda,

v rámci predmetného postupu bol Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci poverený predložením stanoviska Vášmu výboru a rozhodol sa predložiť toto stanovisko vo forme listu.

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci preskúmal uvedenú otázku na svojej schôdzi 11. novembra 2025. Na tejto schôdzi sa rozhodol predložiť Výboru pre rozpočet ako gestorskému výboru toto stanovisko.

S úctou

Li Andersson

STANOVISKO

A. keďže Švédsko 16. júna 2025 predložilo v súlade s článkom 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/691 žiadosť o mobilizáciu Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), v súvislosti s prepúšťaním pracovníkov v spoločnosti Northvolt (Northvolt AB) a jej dcérskych spoločnostiach, ako aj u 13 subdodávateľov, dodávateľov a nadväzujúcich výrobcov vo Švédsku; keďže žiadosť bola doplnená o dodatočné informácie poskytnuté v súlade s článkom 8 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/691; keďže hlavný podnik pôsobil v ekonomických odvetviach, ktoré sú v rámci klasifikácie NACE Revision 2 zaradené do divízie 71 (Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy); keďže k prepúšťaniu v spoločnosti Northvolt došlo najmä v regiónoch úrovne NUTS 2 Övre Norrland (SE33), Štokholm (SE11) a Östra Mellansverige (SE12);

B. keďže Švédsko predložilo žiadosť na základe intervenčných kritérií uvedených v článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/691, podľa ktorého musí v referenčnom období štyroch mesiacov v podniku v členskom štáte dôjsť k ukončeniu činnosti najmenej 200 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie, vrátane pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie u dodávateľov a nadväzujúcich výrobcov, a/alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť bola ukončená; keďže po posúdení tejto žiadosti Komisia dospela v súlade so všetkými príslušnými ustanoveniami nariadenia o EGF k záveru, že podmienky na udelenie finančného príspevku z EGF sú splnené;

C. keďže sa žiadosť týka 5 829 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie a ktorých činnosť bola ukončená v spoločnosti Northvolt (Northvolt AB) a jej dcérskych spoločnostiach, ako aj u ôsmich subdodávateľov, dodávateľov a nadväzujúcich výrobcov v referenčnom období štyroch mesiacov od 28. novembra 2024 do 28. marca 2025; keďže popri týchto pracovníkoch patrí medzi oprávnených prijímateľov 657 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie a ktorých činnosť bola ukončená pred referenčným obdobím alebo po ňom; keďže celkový počet oprávnených prijímateľov je 6 486;

D. keďže 28. októbra 2025 Komisia predložila Parlamentu a Rade návrh rozhodnutia o mobilizácii EGF v prospech Švédska na podporu opätovného začlenenia 5 800 dotknutých prijímateľov na trh práce;

E. keďže udalosťou, ktorá viedla k tomuto prepúšťaniu, bola veľká reštrukturalizačná udalosť týkajúca sa spoločnosti Northvolt AB, po ktorej nasledovalo 12. marca 2025 vyhlásenie konkurzu; keďže spoločnosť Northvolt AB založili v roku 2016 súkromní investori v snahe vytvoriť európske odvetvie výroby batérií a znížiť závislosť od čínskych výrobcov; keďže v júni 2022 otvorili v správnej jednotke Skellefteå továreň na výrobu batérií Northvolt Ett a v správnej jednotke Västerås zriadili výskumný areál Northvolt Labs; keďže Northvolt Ett mala vyrábať lítiovo-iónové batérie pre elektrické vozidlá a na uskladňovanie energie;

F. keďže sa však čoskoro objavili vážne problémy vo výrobnom procese a v roku 2023 vyrábala Northvolt Ett len 0,5 % svojej pôvodne plánovanej kapacity; keďže v dôsledku týchto oneskorení boli významní klienti spoločnosti Northvolt nútení zrušiť svoje objednávky; keďže čínski výrobcovia batérií zároveň vďaka štátnym dotáciám predávali batérie za polovičnú cenu v porovnaní so spoločnosťou Northvolt; keďže mnohé svetové ekonomiky v snahe reagovať na dominantné postavenie Číny a dosiahnuť nezávislosť od čínskych výrobcov takisto výrazne dotovali svoju vlastnú výrobu batérií, čo spôsobilo ich obrovskú nadmernú ponuku, pričom samotní čínski výrobcovia sú schopní uspokojiť celosvetový dopyt;

G. keďže 7. augusta 2025 americký startup Lyten oznámil zámer odkúpiť výrobu batérií spoločnosti Northvolt; keďže túto transakciu v súčasnosti schvaľujú švédske orgány; keďže stále nie je jasné, kedy by sa mohla výroba opäť začať a koľko pracovníkov by sa mohlo opätovne zamestnať;

H. keďže konkurz spoločnosti Northvolt je najväčším konkurzom vo Švédsku v moderných dejinách; keďže však v prípade miest Västerås a Štokholm švédske orgány žiadny významný vplyv neočakávajú, zatiaľ čo v meste Skellefteå, v ktorom bolo prepustených viac ako 5 000 pracovníkov, je vplyv závažný (samotné mesto má 36 000 obyvateľov a v celej správnej jednotke žije 77 000 ľudí), o čom svedčí prudký nárast miery nezamestnanosti z 2,9 % na 8,2 % po bankrote spoločnosti Northvolt; keďže sa preto švédske orgány rozhodli zamerať pomoc z EGF na Skellefteå, zatiaľ čo pracovnú silu vo Västerås a v Štokholme budú informovať o možnosti využiť opatrenia EGF a pomoc sa poskytne na požiadanie;

I. keďže podľa článku 8 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027, zmeneného nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2024/765 z 29. februára 2024, nesmie EGF prekročiť maximálnu ročnú sumu 30 miliónov EUR (v cenách z roku 2018).

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci preto vyzýva Výbor pre rozpočet, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že cieľom EGF je preukázať solidaritu s prijímateľmi a poskytnúť im podporu; domnieva sa, že finančné príspevky z EGF by mali byť zacielené najmä na aktívne opatrenia politiky trhu práce a personalizované služby zamerané na rýchle opätovné začlenenie prijímateľov do dôstojného a udržateľného zamestnania, a to buď v rámci, alebo mimo ich pôvodného odvetvia činnosti; zdôrazňuje význam prípravy a podpory pracovníkov na naliehavo potrebnú zelenú a digitálnu transformáciu európskeho hospodárstva a spoločnosti; v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje dôležitú úlohu Únie pri prispievaní k financovaniu kvalifikácií potrebných na spravodlivú transformáciu v súlade s Európskou zelenou dohodou, a to aj prostredníctvom EGF;

2. súhlasí s Komisiou, že podmienky stanovené v článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o EGF sú splnené a že Švédsko má podľa uvedeného nariadenia nárok na finančný príspevok vo výške 8 526 322 EUR, čo predstavuje 60 % celkových nákladov vo výške 14 210 537 EUR vrátane výdavkov na personalizované služby vo výške

13 663 977 EUR a výdavkov na činnosti súvisiace s prípravou, riadením, informovaním a propagáciou, kontrolou a podávaním správ vo výške 546 560 EUR;

3. vyjadruje znepokojenie nad tým, že akékoľvek oneskorenie v súvislosti s podporou pracovníkov pri hľadaní nového zamestnania by mohlo viesť k úniku mozgov a mať závažný vplyv na región, keďže mnohí pracovníci sa presťahovali do Skellefteå na severe Švédska len pre pracovné miesta v spoločnosti Northvolt; pripomína, že 29 % dotknutých prijímateľov má menej ako 30 rokov a 68 % má od 30 do 54 rokov, zatiaľ čo 64 % z nich má terciárne vzdelanie; okrem toho upozorňuje na to, že 40 % pracovnej sily spoločnosti Northvolt tvorili štátni príslušníci tretích krajín, ktorých pracovné povolenia a povolenia na pobyt záviseli od ich zamestnania;

4. víta skutočnosť, že Švédsko uviedlo, že koordinovaný balík personalizovaných služieb bol vypracovaný po porade so zástupcami pracovníkov a sociálnymi partnermi v súlade s článkom 7 ods. 4 nariadenia o EGF;

5. poznamenáva, že personalizované služby, ktoré sa majú poskytnúť pracovníkom, pozostávajú z týchto opatrení: a) hĺbkové posúdenie a individuálne plánovanie; b) činnosti pri hľadaní zamestnania a koučing; c) podpora pri začatí vlastného podnikania; d) investičná podpora pre startupy (uchádzači o zamestnanie, ktorí si založia vlastnú spoločnosť, budú mať možnosť požiadať o osobitnú investičnú podporu do výšky 22 000 EUR); e) odborná príprava na trh práce; f) kurzy odbornej prípravy v rámci bežného vzdelávacieho systému; g) kroky k získaniu zamestnania (opatrenie zamerané na obzvlášť zraniteľných prijímateľov, ktorí môžu potrebovať osobitnú podporu pri prístupe na trh práce alebo vzdelávaní sa) a h) príspevky (príspevok na stáž, príspevky pre osoby, ktoré sa pripravujú na začatie vlastného podnikania, príspevok na aktivity pre osoby, ktoré sa aktívne zúčastňujú na ponúkaných vzdelávacích opatreniach, príspevok na mobilitu vyplácaný na pokrytie cestovných výdavkov a výdavkov na sťahovanie, ak je nové zamestnanie v inom regióne; cestovné výdavky spojené s účasťou na pracovných pohovoroch mimo mesta);

6. zdôrazňuje najmä význam článku 7 ods. 2 nariadenia o EGF, v ktorom sa vyžaduje, aby koordinovaný balík zohľadňoval budúce očakávané vyhliadky na trhu práce a požadované zručnosti, ktoré sú kompatibilné s prechodom na hospodárstvo, ktoré je udržateľné a efektívne z hľadiska využívania zdrojov, a to s osobitným zameraním na šírenie zručností potrebných v digitálnom priemyselnom veku; obsah kurzov zahŕňa oblasti ako programovateľný logický automat (PLC), priemyselná automatizácia, riadenie digitálnej výroby, energeticky účinná technológia a základné programovanie;

7. zdôrazňuje, že Švédsko potvrdilo, že opatrenia podporované z EGF nedostanú žiadne finančné príspevky z iných finančných nástrojov Únie;

8. pripomína možnosť osobitných časovo obmedzených opatrení v rámci koordinovaného balíka, okrem iného vrátane vyplácania príspevkov na starostlivosť o deti, ako sa stanovuje v článku 7 ods. 2 písm. b) nariadenia o EGF, s cieľom uľahčiť účasť uchádzačov o zamestnanie na navrhovaných činnostiach.